

Kemahiran Meta Kognitif dan Hubungannya dengan Jantina, Jenis Sekolah dan Pencapaian Murid dalam Pembelajaran Bahasa Melayu Meta Cognitive Skill and Relationship between Gender, Type of School and Students Achievement in Malay Language Learning

NUR AISYAH MOHAMAD, ZAMRI MAHAMOD* & SHARALA A/P SUBRAMANIAM

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk mengkaji kemahiran meta kognitif dan hubungannya dengan jantina, jenis sekolah dan pencapaian murid ketika mempelajari bahasa Melayu. Kajian berbentuk tinjauan ini dijalankan terhadap 299 orang murid tingkatan empat di lapan buah sekolah menengah kebangsaan dan sekolah menengah agama di daerah Pasir Mas, Kelantan dijadikan responden kajian. Sampel dipilih secara rawak mudah. Soal selidik digunakan bagi mengumpul data. Data dianalisis secara inferensi dengan menggunakan statistik MANOVA. Hasil kajian secara keseluruhan menunjukkan bahawa murid-murid perempuan mempunyai meta kognitif jauh lebih baik berbanding murid-murid lelaki. Murid-murid dari sekolah menengah agama mempunyai kemahiran kognitif yang lebih baik berbanding murid-murid dari sekolah menengah kebangsaan. Murid-murid yang mempunyai meta kognitif yang pelbagai mempunyai pencapaian dalam bahasa Melayu yang lebih baik berbanding murid-murid yang kurang atau lemah kemahiran meta kognitifnya. Kesimpulannya, kajian ini mencadangkan agar kemahiran meta kognitif perlu diberi perhatian dalam proses pengajaran dan pembelajaran bahasa Melayu. Setiap guru bahasa Melayu wajar meneroka kemahiran meta kognitif murid-murid mereka dengan merancang kaedah pengajaran yang lebih efektif dan berpusatkan murid dilaksanakan.

Kata kunci: Kemahiran meta kognitif, Jantina, Jenis sekolah, Pencapaian bahasa Melayu

ABSTRACT

This study aims to investigate the meta cognitive skills and their relationship to gender, type of school and student achievement in learning the Malay language. This survey included 299 students as a participant from four secondary schools in eight national and religious schools in the district of Pasir Mas, Kelantan. Randomly selected students. The instrument used to gather data was in the form of questionnaires. The data collected was then analyzed using MANOVA. Findings revealed that female students have metacognitive better than boys. Students from religious schools have better cognitive skills than students from secondary school. While students who have a variety of metacognitive achievements in Malay has a better than students who lack or weak metacognitive skills. Conclusoin, metacognitive skills should be addressed in the process of teaching and learning. Each of the Malay language teachers should explore metacognitive skills to their students by designing more effective methods of teaching and student-centered.

Keywords: Meta cognitive skills, Gender, Type of school, Malay language achievement

PENGENALAN

Tahap Kemahiran meta kognitif seseorang adalah berbeza mengikut individu. Kemahiran ini bukan sahaja dipercayai dilahirkan secara semula jadi, malah ia boleh dipelajari daripada pengalaman pembelajaran seseorang. Kajian-kajian sebelum ini menunjukkan bahawa antara faktor kegagalan

murid dalam sesuatu pelajaran adalah berpunca daripada masalah meta kognitif mereka. Mereka yang gagal ini mungkin tidak menguasai kemahiran meta kognitif, sebaliknya hanya menguasai aspek kognitif sahaja. Dalam kajian ini, unsur meta kognitif perlu didedahkan dan diberi penekanan dalam proses pengajaran dan pembelajaran kerana ia merupakan satu kemahiran yang boleh dipelajari

oleh murid. Hal ini penting kerana murid yang menguasai kemahiran meta kognitif seharusnya dapat memperbaiki pembelajarannya dari semasa ke semasa.

KEMAHIRAN META KOGNITIF

Meta kognitif merupakan suatu istilah yang telah mula mendapat tempat dalam kalangan ahli psikologi pendidikan. Apakah sebenarnya yang dimaksudkan dengan meta kognitif itu? Flavell (1979) menyatakan bahawa istilah 'meta kognitif' ini dilahirkan hasil kegagalan teori pemrosesan maklumat untuk menerangkan proses pemikiran yang mengawal penyimpanan dan pencarian maklumat dalam ruang ingatan jangka panjang dan jangka pendek. Menurut beliau lagi, keadaan ini telah melahirkan suatu konstruk baru dalam kalangan ahli psikologi kognitif untuk memperihalkan 'pemikiran tentang pemikiran' yang dikenali sebagai meta ingatan (meta-memory) atau meta kognitif. Bermula dengan sesuatu yang kabur istilah ini telah berkembang menjadi suatu prinsip dalam teori pembelajaran yang amat bermakna melalui sumbangan para pengkaji yang mendalami makna sebenar meta kognitif.

Meta kognif juga bermaksud kesedaran tentang apa yang diketahui dan apa yang tidak diketahui (Shahlan 2012). Strategi meta kognitif merujuk kepada cara untuk meningkatkan kemahiran berfikir dalam proses pembelajaran. Apabila wujudnya kesedaran tersebut, seseorang itu dapat mengawal fikirannya dengan:

1. Kemahiran memantau merujuk kepada kemahiran untuk mengawasi apa yang diwakilkan secara mental di dalam minda seseorang kerana kemahiran ini boleh dikeluarkan sebagaimana yang disimpan di dalam minda seseorang murid.
2. Kemahiran menilai pula ditafsirkan sebagai proses mengimbas kembali untuk menentukan kualiti produk dan proses berfikir yang telah dilalui.
3. Kemahiran regulasi merujuk kepada seseorang itu membuat pengubahsuaian terhadap pemikirannya berdasarkan kepada pengetahuan mereka tentang diri mereka sendiri dan strategi (bagaimana dan mengapa mereka perlu menggunakan strategi yang tertentu).

Dapat disimpulkan bahawa meta kognitif merupakan kebolehan seseorang dalam mengaplikasikan strategi yang betul dalam proses melahirkan idea, tetapi bukannya buah fikiran yang dilahirkan atau bukan hasil sebenar berfikir itu sendiri. Seseorang murid yang ingin menyelesaikan satu masalah dalam proses pembelajaran terpaksa mengalami proses memantau, menilai dan membuat regulasi setiap keputusan yang akan dibuat. Proses memantau, menilai dan membuat regulasi ini tidak ada kaitan lansung dengan keputusan yang akan dibuat atau diambil dalam penyelesaian sesuatu masalah pembelajaran.

PENYATAAN MASALAH

Kemahiran membaca dan kefahaman merupakan salah satu kemahiran yang sangat penting dalam menentukan kejayaan pembelajaran, keupayaan berfikir secara kritis dan kreatif, dan seterusnya dalam pencapaian akademik dan daya intelek seseorang individu. Kepentingan dan pengaruh penguasaan kemahiran ini sangat jelas dan terbukti dalam sistem pendidikan yang mementingkan pencapaian akademik sebagai ukuran kejayaan pendidikan seseorang individu. Murid yang mempunyai masalah dalam pemahaman bacaan akan juga menghadapi masalah dalam pembelajaran, menyebabkan keupayaan berfikir juga terhad, dan seterusnya mendapat tahap pencapaian yang kurang memberangsangkan dalam pelajaran. Hal ini membawa kepada masalah tidak berminat belajar, putus asa dan seterusnya terus tercicir daripada arus pembelajaran yang berlaku di dalam kelasnya (Zamri 2012).

Aktiviti membaca merupakan pelakuan belajar yang sangat penting dan banyak dilakukan pada peringkat sekolah menengah. Pada peringkat ini tumpuan pendidikan adalah untuk mendedahkan dan menyediakan murid dengan pengetahuan dan kemahiran dalam pelbagai bidang kandungan mata muridan yang lebih luas dan secara yang lebih khusus. Murid pada peringkat ini, perlu lebih banyak membaca secara sendirian atau berdikari dalam memahami, mengingat, mentafsir, menghurai dan menilai konsep-konsep mengumpul maklumat, menghubungkan kait idea-idea, dan membuat rumusan bagi setiap bahan bacaan mengikut mata pelajaran atau bidang kandungan. Hal ini bukanlah satu yang mudah bagi murid yang

mempunyai masalah dalam kemahiran bacaan dan kefahaman.

Kebolehan memproses kefahaman yang kurang baik ini mungkin disebabkan para murid tidak mempunyai pengetahuan dan kemahiran yang cukup berkesan tentang strategi membaca yang betul (Yahya 2007). Kemungkinan juga para murid ada mempunyai serba sedikit pengetahuan strategi melalui pengalaman dan pembelajaran yang dilalui, tetapi tidak tahu cara menggunakan strategi tersebut dengan betul dan berkesan. Kekurangan pengetahuan dan kemahiran menggunakan strategi, ditambah pula dengan masalah tidak atau kurang mengetahui isi pelajaran turut menyumbang kepada kegagalan murid dalam sesuatu pembelajaran.

Dapatan kajian lepas menunjukkan bahawa murid mempunyai pengetahuan yang diperlukan untuk menyelesaikan masalah tetapi gagal untuk mengaplikasikannya dengan betul kerana mereka gagal untuk melaksanakan proses meta kognitif atau kekurangan kemahiran meta kognitif (Noriza 2001; Tan Ten Nai 2004). Hal ini membuktikan bahawa meta kognitif adalah aspek penting yang perlu mendapat perhatian kerana meta kognitif dikatakan berupaya meningkatkan keterampilan dan prestasi murid dalam penyelesaian masalah dalam pembelajaran Bahasa Melayu.

OBJEKTIF KAJIAN

Objektif umum kajian ini adalah untuk melihat sejauh mana kemahiran meta kognitif (memantau, menilai dan regulasi) mempengaruhi pembelajaran bahasa Melayu murid tingkatan empat. Secara khusus, objektif kajian ini adalah untuk:

1. Mengetahui perbezaan kemahiran meta kognitif mengikut jantina murid ketika mempelajari bahasa Melayu.
2. Mengetahui perbezaan kemahiran meta kognitif mengikut jenis sekolah murid ketika mempelajari bahasa Melayu.
3. Mengetahui hubungan kemahiran meta kognitif dengan pencapaian murid ketika mempelajari bahasa Melayu.

PERSOALAN KAJIAN

1. Adakah terdapat perbezaan kemahiran meta kognitif (kemahiran memantau, kemahiran

menilai, kemahiran regulasi) mengikut jantina murid ketika mempelajari bahasa Melayu?

2. Adakah terdapat perbezaan kemahiran meta kognitif (kemahiran memantau, kemahiran menilai, kemahiran regulasi) mengikut jenis sekolah murid ketika mempelajari bahasa Melayu?
3. Adakah terdapat hubungan kemahiran meta kognitif (kemahiran memantau, kemahiran menilai, kemahiran regulasi) dengan pencapaian murid ketika mempelajari bahasa Melayu?

METODOLOGI

Kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti tahap kemahiran meta kognitif murid-murid tingkatan empat ketika mempelajari bahasa Melayu. Kaedah tinjauan dengan menggunakan borang soal selidik digunakan dalam kajian ini. Analisis data yang digunakan ialah pendekatan deskriptif dengan mencari peratusan, sisihan piawai dan min.

Kajian ini telah dijalankan di lapangan buah sekolah menengah kebangsaan dan sekolah menengah agama sekitar daerah Pasir Mas, Kelantan. Responden kajian ini merangkumi murid-murid tingkatan empat yang belajar di sekolah menengah tersebut yang mempelajari mata pelajaran Bahasa Melayu. Seramai 299 orang responden kajian digunakan dalam kajian ini. Responden kajian terdiri daripada murid lelaki dan murid perempuan serta dipilih secara rawak mudah.

Soal selidik '*State Metacognitive Inventory*' yang dibina oleh O'Neil dan Abedi (1996) diadaptasi untuk mengenal pasti kemahiran meta kognitif responden daripada tiga aspek, iaitu kemahiran memantau, menilai dan regulasi. Instrumen ini telah diubah suai dan mengandungi 39 item yang berbentuk skala Likert dan mengandungi tiga subskala, iaitu kemahiran merancang, memantau dan regulasi.

Soal selidik ini terdiri daripada dua bahagian. Bahagian A tentang biodata responden. Bahagian ini bertujuan untuk mendapatkan maklumat mengenai diri sampel yang dikaji. Bahagian B ialah soal selidik berkaitan kemahiran meta kognitif. Skala Likert 5 markat, iaitu 1- sangat setuju, 2- setuju, 3- tidak pasti, 4- tidak setuju, dan 5- sangat tidak setuju digunakan bagi mengenal pasti tahap

kemahiran meta kognitif murid. Nilai min dirujuk daripada Jamil (2002), iaitu min 1.00 – 2.33 tahap rendah, min 2.34 – 3.66 tahap sederhana dan min 3.67 – 5.00 tahap tinggi.

Data yang diperoleh dianalisis menggunakan *Statistic Packages for Social Science* (SPSS) versi 18.0. Penganalisisan dibuat secara analisis inferensi dengan menggunakan analisis MANOVA bagi menguji perbezaan dan Spearman Rho untuk menguji hubungan.

DAPATAN KAJIAN

PROFIL RESPONDEN

Jadual 1 menunjukkan profil responden merangkumi jenis sekolah, jantina dan gred Bahasa Melayu Penilaian Menengah Rendah (PMR). Seramai 299 orang murid di daerah Kota Bharu, Kelantan telah terlibat dalam kajian ini. Kebanyakan murid adalah dari sekolah menengah kebangsaan, iaitu 190 orang (63.5%) dan selebihnya adalah dari sekolah menengah agama, iaitu 109 orang (36.5%). Dari segi jantina, didapati murid perempuan lebih ramai, iaitu 156 orang (52.2%) berbanding dengan murid lelaki iaitu 143 orang (47.8%) dan kesemua mereka adalah berbangsa Melayu. Kebanyakan murid memperolehi gred A dalam mata pelajaran Bahasa Melayu PMR iaitu 204 orang (70.1%), diikuti gred B iaitu 80 orang (27.5%) dan hanya 7 orang (2.4%)

memperoleh gred C. Maklumat profil responden adalah seperti ditunjukkan dalam Jadual 1.

KEMAHIRAN META KOGNITIF DAN JANTINA MURID

Adakah terdapat perbezaan kemahiran meta kognitif (kemahiran memantau, kemahiran menilai, kemahiran regulasi) mengikut jantina murid ketika mempelajari bahasa Melayu?

Bagi menjawab persoalan kajian ini, analisis MANOVA dijalankan. Sebelum analisis MANOVA dijalankan, ujian matrik kehomogenan varian kovarian terlebih dahulu ditentukan, iaitu dengan menggunakan ujian *Box's M* dan Ujian *Levene*. Dapatan ujian *Box's M* dan Ujian *Levene* adalah seperti Jadual 2 dan 3. Jadual 2 memaparkan dapatan Ujian *Box's M* yang telah dijalankan ke atas jantina menunjukkan bahawa tidak terdapat perbezaan varian dan kovarian antara pemboleh ubah bersandar dengan pemboleh ubah bebas ($F=1.05, p=0.38$) ($p>0.05$). Hal ini bermakna varian dan kovarian pemboleh ubah bersandar homogenes merentasi pemboleh ubah bebas. Dapatan ujian *Levene* seperti Jadual 3 menunjukkan bahawa varian dan kovarian bagi semua pemboleh ubah adalah sama. Dari segi *observed power* menunjukkan bahawa semua pemboleh ubah bersandar adalah baik ($p>0.05$). Hal ini memberi gambaran bahawa semua pemboleh ubah telah memenuhi andaian-andaian bagi membolehkan ujian MANOVA dapat dilaksanakan (Pallant 2005).

JADUAL 1. Profil responden kajian

Profil Responden	Maklumat	Frekuensi	Peratus
Sekolah	Sekolah	190	63.5
	Menengah Kebangsaan	109	36.5
Jantina	Sekolah Menengah Agama		
	Lelaki	143	47.8
	Perempuan	156	52.2
Gred Bahasa Melayu PMR	A	204	70.1
	B	80	27.5
	C	7	2.4

JADUAL 2. Ujian *Box's M* berdasarkan jantina

<i>Box's M</i>	Nilai F	dk1	dk2	p
6.423	1.05	6	626200.41	0.38

JADUAL 3. Ujian Levene berdasarkan jantina

Pemboleh ubah bersandar	F	Dk1	Dk2	p
Kemahiran Memantau	0.03	1	297	0.85
Kemahiran Menilai	0.26	1	297	0.60
Kemahiran Regulasi	0.07	1	297	0.78

JADUAL 4. Analisis MANOVA bagi mengenal pasti perbezaan berdasarkan jantina

Kesan	N	Pillai's Trace	F	D.K Antara Kumpulan	D.K Dalam Kumpulan	p	
Kumpulan	Lelaki Perempuan	143 156	0.03	3.14	1	297	0.02

p<0.05

Jadual 4 menunjukkan dapatan ujian MANOVA yang dijalankan bagi mengenal pasti, sama ada terdapat perbezaan signifikan dalam kemahiran meta kognitif berdasarkan jantina. Dapatan ujian MANOVA jelas menunjukkan bahawa terdapatnya perbezaan antara kumpulan lelaki dan perempuan dalam kemahiran meta kognitif (kemahiran memantau, kemahiran menilai, kemahiran regulasi). Nilai perbezaan tersebut ditunjukkan menerusi nilai *Pillai's Trace* = 0.03, $F=3.14$ dan $p=0.02<0.05$. Ini menunjukkan bahawa hipotesis nol adalah ditolak. Ini bermakna terdapat perbezaan yang signifikan dalam kemahiran meta kognitif berdasarkan murid lelaki dan murid perempuan.

Setelah memperoleh keputusan signifikan melalui ujian MANOVA, kajian terperinci dilakukan untuk mengetahui, sama ada perbezaan kemahiran meta kognitif antara kemahiran memantau, kemahiran menilai dan kemahiran regulasi berlaku terhadap kesemua komponen utama kemahiran meta kognitif atau hanya pada komponen tertentu

sahaja. Jadual 5 menunjukkan bahawa dapatan ujian yang dijalankan terhadap kumpulan jantina merentasi pemboleh ubah bersandar bagi mengetahui kesan perbezaan dengan lebih terperinci. Berdasarkan Jadual 5, didapati kumpulan murid lelaki memperoleh nilai min yang lebih tinggi berbanding kumpulan murid perempuan dalam kemahiran memantau. Kumpulan pelajar perempuan memperoleh nilai yang tinggi dalam kemahiran menilai dan kemahiran regulasi berbanding dengan kumpulan lelaki. Dapatan juga menunjukkan bahawa terdapat perbezaan yang signifikan antara kumpulan pelajar lelaki dan perempuan dalam kemahiran memantau ($F=5.30$, $p=0.02<0.05$), kemahiran menilai ($F=4.60$, $p=0.03<0.05$) dan kemahiran regulasi ($F=9.20$, $p=0.00<0.05$). Hasil analisis perbezaan tersebut jelas menolak hipotesis nol. Hal ini bermakna terdapat perbezaan yang jelas dalam kemahiran memantau, kemahiran menilai dan kemahiran regulasi berdasarkan jantina murid.

JADUAL 5. Ujian antara kumpulan jantina murid

Pemboleh Ubah Bersandar	Kumpulan	Min	df	Min kuasa dua	F	p
Kemahiran Memantau	Lelaki	3.81	1	1.54	5.30	0.02
	Perempuan	3.67				
Kemahiran Menilai	Lelaki	3.84	1	0.98	4.60	0.03
	Perempuan	3.96				
Kemahiran Regulasi	Lelaki	3.77	1	2.10	9.20	0.00
	Perempuan	3.94				

p<0.05

KEMAHIRAN META KOGNITIF DAN JENIS SEKOLAH

Adakah terdapat perbezaan kemahiran meta kognitif (kemahiran memantau, kemahiran menilai, kemahiran regulasi) mengikut jenis sekolah murid ketika mempelajari bahasa Melayu?

Bagi menjawab persoalan kajian ini, analisis MANOVA dijalankan. Sebelum analisis MANOVA dijalankan, ujian matrik kehomogenan varian kovarian terlebih dahulu ditentukan iaitu dengan menggunakan ujian *Box's M* dan Ujian *Levene*. Dapatan ujian *Box's M* dan Ujian *Levene* adalah seperti Jadual 6 dan 7. Jadual 6 memaparkan dapatan Ujian *Box's M* yang telah dijalankan ke atas jenis sekolah menunjukkan bahawa tidak terdapat perbezaan varian dan kovarian antara pemboleh ubah bersandar dengan pemboleh ubah bebas ($F=0.53$, $p=0.78$) ($p>0.05$). Hal ini bermakna varian dan kovarian pemboleh ubah bersandar homogenes merentasi pemboleh ubah bebas. Dapatan ujian *Levene* seperti Jadual 7 menunjukkan bahawa varian dan kovarian bagi semua pemboleh ubah adalah sama. Dari segi *observed power* menunjukkan bahawa semua pemboleh ubah bersandar adalah baik ($p>0.05$) dan ini memberi gambaran bahawa semua pemboleh ubah telah memenuhi andaian-andaian bagi membolehkan ujian MANOVA dapat dilaksanakan (Pallant 2005).

Jadual 8 menunjukkan dapatan ujian MANOVA yang dijalankan bagi mengenal pasti sama, ada terdapat perbezaan signifikan dalam kemahiran meta kognitif berdasarkan jenis sekolah. Dapatan ujian MANOVA jelas menunjukkan bahawa terdapatnya perbezaan antara sekolah menengah kebangsaan dan sekolah menengah agama dalam kemahiran meta kognitif (kemahiran memantau, kemahiran menilai, dan kemahiran regulasi). Nilai perbezaan tersebut ditunjukkan menerusi nilai *Pillai's Trace* = 0.03, $F=3.60$ dan $p=0.01<0.05$. Ini menunjukkan bahawa hipotesis nol adalah ditolak. Ini bermakna terdapat perbezaan yang signifikan dalam kemahiran meta kognitif berdasarkan sekolah menengah kebangsaan dan sekolah menengah agama.

Setelah memperoleh keputusan signifikan melalui ujian MANOVA, analisis terperinci dilakukan untuk mengetahui sama ada perbezaan kemahiran meta kognitif antara kemahiran memantau, kemahiran menilai dan kemahiran regulasi berlaku ke atas kesemua komponen utama kemahiran meta kognitif atau hanya pada komponen tertentu sahaja. Jadual 9 menunjukkan bahawa dapatan ujian yang dijalankan ke atas kumpulan jenis sekolah merentasi pemboleh ubah bersandar bagi mengetahui kesan perbezaan dengan lebih terperinci. Berdasarkan Jadual 9, didapati kumpulan sekolah menengah kebangsaan memperoleh nilai min yang lebih tinggi berbanding

JADUAL 6. Ujian *Box's M* berdasarkan jenis sekolah

Box's M	Nilai F	dk1	dk2	p
3.248	0.53	6	3350076.889	0.78

JADUAL 7. Ujian *Levene* berdasarkan jenis sekolah

Pemboleh Ubah Bersandar	F	Dk1	Dk2	p
Kemahiran Memantau	0.00	1	297	0.95
Kemahiran Menilai	0.37	1	297	0.54
Kemahiran Regulasi	0.00	1	297	0.99

JADUAL 8. Analisis MANOVA bagi mengenal pasti perbezaan berdasarkan jenis sekolah

Kesan	N	Pillai's Trace	F	D.K Antara Kump.	D.K Dalam Kump.	p	
Kumpulan	Sek.Men. Kebangsaan Sek.Men. Agama	143 156	0.03	3.60	1	297	0.01

$p<0.05$

JADUAL 9. Ujian kesan antara kumpulan jenis sekolah

Pemboleh ubah bersandar	Kumpulan	Min	Df	Min kuasa dua	F	p
Kemahiran Memantau	Sek. Men. Kebangsaan	3.82	1	2.93	10.24	0.00
	Sek. Men. Agama	3.61				
Kemahiran Menilai	Sek. Men. Kebangsaan	3.96	1	1.57	7.40	0.01
	Sek. Men. Agama	3.81				
Kemahiran Regulasi	Sek. Men. Kebangsaan	3.91	1	1.35	5.86	0.02
	Sek. Men. Agama	3.77				

p<0.05

kumpulan sekolah menengah agama dalam kemahiran memantau, kemahiran menilai dan kemahiran regulasi. Dapatan juga menunjukkan bahawa terdapat kesan perbezaan yang signifikan antara kumpulan sekolah menengah kebangsaan dan sekolah menengah agama dalam kemahiran memantau ($F=10.24$, $p=0.00<0.05$), kemahiran menilai ($F=7.40$, $p=0.01<0.05$) dan kemahiran regulasi ($F=5.86$, $p=0.02<0.05$). Hasil analisis perbezaan tersebut jelas menolak hipotesis nol. Hal ini bermakna terdapat perbezaan yang jelas dalam kemahiran memantau, kemahiran menilai dan kemahiran regulasi berdasarkan jenis sekolah.

KEMAHIRAN META KOGNITIF DAN PENCAPAIAN MURID

Adakah terdapat hubungan kemahiran meta kognitif (kemahiran memantau, kemahiran menilai, kemahiran regulasi) dengan pencapaian murid ketika mempelajari bahasa Melayu?

Jadual 10 memaparkan dapatan analisis korelasi Spearman's Rho antara kemahiran

meta kognitif (kemahiran memantau, kemahiran menilai, kemahiran regulasi) dengan pencapaian murid. Dapatan menunjukkan nilai pekali korelasi bagi aspek kemahiran memantau adalah 0.00 ($r_s = 0.00$) dan nilai korelasi yang terhasil ini boleh diabaikan. Nilai kebarangkalian ($p=0.98$) juga didapati lebih besar dari aras keertian ($p>0.05$). Oleh itu, dapatan menunjukkan tidak terdapat terdapat hubungan yang signifikan antara kemahiran memantau dengan pencapaian murid ($r_s=0.00$, $p>0.05$).

Bagi aspek kemahiran menilai, dapatan menunjukkan nilai pekali korelasi adalah 0.11 ($r_s = 0.11$) dan nilai korelasi yang terhasil ini boleh diabaikan. Nilai kebarangkalian ($p=0.058$) juga didapati lebih besar dari aras keertian ($p>0.05$). Oleh itu, dapatan menunjukkan tidak terdapat terdapat hubungan yang signifikan antara kemahiran menilai dengan pencapaian murid ($r_s=0.11$, $p>0.05$).

Seterusnya, dapatan bagi aspek kemahiran regulasi menunjukkan bahawa nilai pekali korelasi adalah 0.06 ($r_s = 0.06$) dan nilai korelasi yang

JADUAL 10. Analisis korelasi Spearman's Rho antara kemahiran meta kognitif dengan pencapaian murid ketika mempelajari bahasa Melayu

Kemahiran Meta kognitif	Pencapaian Murid			
	N	Rs	Kekuatan Hubungan	p
Kemahiran Memantau	291	0.00	Boleh diabaikan	0.98
Kemahiran Menilai	291	0.11	Boleh diabaikan	0.05
Kemahiran Regulasi	291	0.06	Boleh diabaikan	0.30
Keseluruhan	291	0.06	Boleh diabaikan	0.26

p>0.05

terhasil ini boleh diabaikan. Nilai kebarangkalian ($p=0.30$) juga didapati lebih besar dari aras keertian ($p>0.05$). Oleh itu, dapatan menunjukkan tidak terdapat terdapat hubungan yang signifikan antara kemahiran regulasi dengan pencapaian murid ($rs=0.30$, $p>0.05$).

Secara keseluruhan, dapatan menunjukkan kemahiran meta kognitif tidak mempunyai hubungan signifikan dengan pencapaian murid yang mana nilai kebarangkalian ($p=0.26$) lebih besar dari aras keertian ($p>0.05$). Malah, nilai pekali korelasi yang terhasil juga boleh diabaikan ($rs = 0.06$). Oleh itu, hipotesis nol adalah diterima.

PERBINCANGAN

Secara keseluruhan, hasil kajian menunjukkan bahawa murid-murid tingkatan empat menerap, mengamal dan mengaplikasikan kemahiran meta kognitif dalam pembelajaran bahasa Melayu mereka. Ketiga-tiga kemahiran meta kognitif ini, iaitu memantau, menilai dan regulasi didapati berada pada tahap tinggi. Kemahiran memantau memperoleh min 3.74, kemahiran menilai memperoleh min 3.90 dan kemahiran regulasi memperoleh min 3.86. Hal ini bermakna murid-murid tingkatan menyedari bahawa penting bagi mereka menggunakan kemahiran meta kognitif dalam pembelajaran mereka. Dengan membuat pemantauan, menilai semula tugas sebelum menghantarnya dan membuat regulasi sendiri tentang tugas yang dibuat membantu murid-murid berjaya dalam pembelajaran bahasa Melayu. Dapatan ini ada korelasi dengan pencapaian Bahasa Melayu PMR murid-murid berkenaan di mana 284 orang memperoleh gred A (cemerlang) dan B (baik) dalam mata pelajaran Bahasa Melayu tersebut. Hanya tujuh orang sahaja murid mendapat gred C bagi mata pelajaran Bahasa Melayu berkenaan. Dapatan ini selari dengan dapatan Saemah dan Phillips (2006), Roslina, T. Subahan dan Effandi (2010), Shafee (2012) yang menyatakan bahawa meta kognisi (meta kognitif) membantu meningkatkan pencapaian murid-murid dalam pembelajaran.

Dapatan kajian ini menyamai beberapa kajian terdahulu seperti kajian Faridah (1998), Fatimah (1998) dan Muhammad Azhar (1999) dalam kemahiran membaca, Sahlan (2012) dalam

kemahiran menulis. Kesemua kajian ini mendapati bahawa murid-murid menggunakan kemahiran meta kognitif untuk membantu dan menilai kemahiran membaca ataupun ketika menyiapkan sesuatu penulisan karangan. Dengan memantau, menilai dan membuat regulasi sendiri setiap bacaan dan penulisan yang dibuat, pencapaian bahasa Melayu murid-murid berkenaan meningkat. Malahan tahap regulasi sendiri mereka juga turut meningkat, di samping memberi dorongan dan motivasi murid-murid untuk terus belajar dan berminat mempelajari Bahasa Melayu.

Dapatan kajian juga mendapati bahawa terdapat kaitan antara kemahiran meta kognitif murid dengan faktor jantina, jenis sekolah dan aliran kelas murid. Murid perempuan didapati mempunyai tahap meta kognitif yang lebih baik berbanding murid lelaki. Dapatan ini menyamai kajian Saemah dan Phillips (2006) serta Shafee (2012) yang mendapati murid perempuan banyak menggunakan strategi meta kognitif ketika belajar berbanding pelajar perempuan. Hal ini ada kaitannya dengan kecerdasan murid perempuan jauh lebih baik berbanding kecerdasan murid lelaki. Menurut Siti Rohayah, Rosseni, Arbaiyah dan Nik Noralhuda. (2011) dan Zamri (2012) yang menyatakan bahawa kecerdasan yang dimiliki murid perempuan adalah pelbagai. Murid perempuan menggunakan pelbagai kemahiran belajar yang banyak membantu mereka berjaya dalam pelajaran.

Dari segi jenis sekolah didapati murid-murid dari sekolah menengah kebangsaan lebih baik kemahiran meta kognitif mereka berbanding murid-murid yang bersekolah di sekolah menengah agama. Hal ini bermakna murid-murid dari sekolah menengah kebangsaan banyak menggunakan kemahiran metakognitif ketika belajar. Dapatan ini bertentangan dengan kajian Shafee (2012) dan Zamri, Shafee, Tamam dan A. Rahman (2012) yang mengkaji kemahiran meta kognitif murid-murid dalam pembelajaran Kesusasteraan Melayu. Kajian mereka mendapati bahawa murid-murid tingkatan empat di tiga buah sekolah menengah kebangsaan yang dikaji kurang menerap dan mengaplikasikan kemahiran meta kognitif mereka ketika mempelajari Kesusasteraan Melayu. Pencapaian murid dalam mata pelajaran ini adalah kurang memuaskan apabila murid-

murid tidak memantau, menyemak dan menilai pembelajaran dan tugas yang dibuat.

Selain itu, tidak ada perbezaan pencapaian murid dengan kemahiran meta kognitif. Hal ini bermakna kemahiran meta kognitif tidak menyumbang kepada pencapaian murid dalam pembelajaran bahasa Melayu. Kelemahan dan kegagalan murid dalam pembelajaran Bahasa Melayu antara lain disebabkan kegagalan murid mengaplikasikan kemahiran meta kognitif mereka ketika belajar. Dapatan kajian ini selaras dengan dapatan Saemah (2004, 2005) yang menunjukkan bahawa masih terdapat kelemahan dalam kalangan murid dari segi amalan meta kognitif mereka. Amalan regulasi kognisi seperti merancang, menjalankan, dan menyemak kurang diamalkan oleh murid ketika belajar. Kegagalan tersebut juga menyebabkan kurangnya atau tidak ada keperluan untuk memperbaiki strategi yang digunakan. Keadaan tersebut juga akan menyebabkan mereka tidak menyedari apakah sebenarnya strategi yang mereka gunakan dan dengan itu amalan meta kognitif juga tidak dapat diaplikasikan sewaktu mereka belajar.

KESIMPULAN

Kesimpulannya, terdapat hubungan yang erat bahawa pencapaian yang baik murid-murid dalam pembelajaran Bahasa Melayu ada kaitannya dengan kemahiran meta kognitif mereka. Murid-murid yang sedar akan kebolehan meta kognitifnya akan menggunakan sebaik mungkin dalam pembelajaran Bahasa Melayu. Kesedaran akan pentingnya kemahiran meta kognitif dalam pembelajaran Bahasa Melayu harus diketahui setiap murid. Murid-murid yang berjaya dalam pembelajaran Bahasa Melayu selalunya akan membuat perancangan, mengorganisasikan cara pembelajaran, membuat pemantauan hasil tugas yang dibuat seperti menilai dan menyemak serta memiliki kemahiran regulasi yang tinggi. Faktor ini banyak membantu murid-murid ini memperoleh keputusan yang cemerlang dan baik dalam sesuatu peperiksaan. Guru-guru Bahasa Melayu perlu memiliki strategi dan pendekatan mengajar yang berpusatkan murid. Hal ini kerana guru-guru dapat mengenal pasti kekuatan dan kelemahan murid-muridnya dalam pembelajaran Bahasa Melayu. Murid yang lemah pencapaian

Bahasa Melayu antara lain disebabkan oleh kelemahan murid untuk merancang, mengenal pasti masalah, mencirikan masalah sebenar yang perlu diselesaikan dan memahami strategi untuk menyelesaikan setiap masalah berkenaan. Dengan cara ini, guru Bahasa Melayu dapat membantu murid-murid mempelajari Bahasa Melayu dengan mudah dan menyeronokkan. Menurut Lee (2002), amalan meta kognitif yang digunakan murid dapat mengatasi segala kekurangan murid dalam menyelesaikan permasalahan dalam pembelajaran. Oleh itu, murid seharusnya digalakkan untuk melibatkan diri secara aktif dalam pembelajaran dan dibimbing untuk merancang, memantau dan menilai apa dipelajari secara berterusan.

RUJUKAN

- Faridah Mahadi. 1998. Kajian Kualitatif terhadap Strategi Meta Kognitif Pemahaman Bacaan Murid di Sebuah Sekolah Rendah. Tesis Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan, Universiti Malaya, Kuala Lumpur.
- Fatimah Idris. 1998. Hubungan Kesedaran Meta Kognitif dengan Pemahaman Bacaan Teks Ekspositori di Kalangan Pelajar Tingkatan Dua. Tesis Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan, Universiti Malaya, Kuala Lumpur.
- Jamil Ahmad. 2002. Pemupukan Budaya Penyelidikan di Kalangan Guru Sekolah: Satu Penilaian. Tesis Doktor Falsafah. Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi.
- Lee, K.W.L. 2002. A Reflection on an in-service course for chemistry teachers in Singapore. In *New Paradigms for Science Education: A Perspective of Teaching Problem Solving, Creative Teaching and Primary Science Education*, edited by Gurl, T.A., Lee, k.w.l., Goh, N.K. & Chia, L.S. Singapura: Prentice Hall.
- Flavell, J.H. 1979. Metacognitive and cognitive monitoring: A new era of cognitive development inquiry. *American Psychologist* 34: 906-911.
- Muhammad Azhar. 2004. Kesedaran meta kognitif membaca di kalangan murid Sekolah Menengah. *Jurnal Pendidikan* 24: 113-121.
- O'Neil, H.F. Jr. & Abedi, J. 1996. *Reliability and Validity of State Metacognitive Inventory: Potential for Alternative Assessment*. Los Angeles, CA: Graduat School of Education and Information Studies, University of California.
- Roslina Radzali, T. Subahan Mohd Meerah & Effandi Zakaria. 2010. Hubungan antara kepercayaan matematik, meta kognisi dan perwakilan masalah dengan kejayaan penyelesaian masalah matematik. *Jurnal Pendidikan Malaysia* 35(2): 1-7.
- Saemah Rahman. 2004. Hubungan antara Metakognisi, Motivasi dan Pencapaian Akademik Pelajar Universiti. Tesis Doktor Falsafah. Fakulti Pendidikan, Universiti Malaya, Kuala Lumpur.

- Saemah Rahman. 2005. Pengetahuan dan Kemahiran Metakognisi Pelajar Universiti. *Prosiding Seminar Serantau UKM-UNRI Kali Ke-1*, 74-91. Bangi: Penerbitan Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Saemah Rahman & Phillips, J.A. 2006. Hubungan antara kesedaran meta kognisi, motivasi dan pencapaian akademik pelajar universiti. *Jurnal Pendidikan* 31: 21-39.
- Sahlan Surat. 2012. Keberkesanan Strategi 4-Meta dalam Aktiviti Penulisan Bahasa Melayu Pelajar Tingkatan 4. Tesis Doktor Falsafah. Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi.
- Shafee Abdul Hamid. 2012. Amalan Meta Kognitif dalam Kalangan Murid ketika Belajar Komponen Sastera. Kertas Projek Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi.
- Siti Rahayah Ariffin, Rosseni Ariffin, Arbaiyah Md. Zin & Nik Noralhuda Nik Mohamed. 2011. Faktor kecerdasan pelbagai dalam pembentukan profil remaja. *Malaysian Journal of Learning Instruction* 8: 1-25.
- Yahya Othman. 2007. *Mengajar Membaca: Teori dan Aplikasi Panduan Meningkatkan Kemahiran Mengajar Membaca*. Bentong: PTS Professional Publishing Sdn. Bhd.
- Zamri Mahamod, Shafee Abdul Hamid, Tamam Timbang, A. Rahman Haron & Zuhairah Muhamad. 2012. Amalan Meta Kognitif dalam Kalangan Murid Ketika Belajar Komponen Sastera. *Proceedings International Seminar Educational Comparative Competency Based Curriculum Between Indonesia and Malaysia*, 157-172. Bandung: RIZQI Press.
- Zamri Mahamod. 2012. *Inovasi P&P dalam Pendidikan Bahasa Melayu*. Tanjung Malim: Penerbit Universiti Pendidikan Sultan Idris.
- Nur Aisyah Mohamad
Bahagian Khidmat Pengurusan dan Aset
Aras 6, Blok D2
Kementerian Dalam Negeri
Putrajaya.
- Zamri Mahamod *
Fakulti Pendidikan
Universiti Kebangsaan Malaysia
43600 Bangi
Selangor Darul Ehsan
- Sharala a/p Subramaniam
Kolej Islam Antarabangsa Kuala Lumpur
Gombak, Selangor
- Pengarang untuk surat-menyurat; email: d-zam@ukm.edu.my
- Diserahkan pada : 1 Ogos 2013
Diterima pada : 29 Oktober 2013